

Sigrid Nygaard

Strikkersker i Tolga kommune - fra øst til vest

Opp gjennom alle tider har kvinnene med flittige, flinke hender bidratt til økonomien i heimen gjennom det handarbeidet de utførte. Disse kvinnene som det skrives om her, fortjener og minnes for sin dyktighet i strikking og for utholdenheten sin.

Anne Engebretsdatter Rønningen (1837-1934)

Anne Engebretsdatter Rønningen var fra Erlien, og var gift med Ola Iversen på Sandmæltrøen.

Bladet Østerdalen og østerdølene skrev at *«Hun har vært meget flink i husflid, og har for sine arbeider erholdt flere medaljer. Blant annet har hun også strikket vanter til Kong Oskar den 2. og Dronning Sofie. De ble overreket kongeparet da de var på gjennomreise til Trondheim».*

Kjerstina Ottersdatter Prestegård (1867-1955)

Kjerstina Ottersdatter Prestegård var fra Tylldalen, og var gift med Per Knutson Østvang (1863-1948) fra Vingelen. Som nygifte bygde de seg heim i Grantævet.

Kjerstina var en mester med bundingstikkene, og ho batt rosavotter og rosastrømper. Liv Oline Østvang Rokstad (f. 1934) har fortalt at Kjerstina i alle år batt hussur, votter og ellers det som trengtes av strikking i Jostuen Østvang.

Kjerstina hadde så pene sne (vrangborder) på vottene sine, og de var spesi-

elt fint strikket. Som jentunge gikk jeg opp i Grantævet og henta votter som Kjerstina hadde strikket til oss heime. Men de vottene ble bare brukt til penbruk. Knut og Kjerstina var da kårfolk, og bodde i 2. etasjen.

Petra Otterdatter Prestegård (1869-1961)

Petra Ottersdatter Prestegård var fra Tylldalen, og var søster til Kjerstina Østvang. Ho var gift med Knut Amundson Åseng, Perta var flink med bundingstikkene, akkurat som søstera.

Barbro Olsdatter Nordgård (1858-1938)

Barbro Olsdatter Nordgård var fra Tylldalen, og ble gift med Lars Pedersen Folløyen, Alvdal (1851-1924).

Barbros datterdatter har fortalt meg dette om bestemor si: *«Barbro og Lars Pedersen slo seg ned på en liten jordflekk borti Lien, og det første matbordet deres var en hoggstamme. Da Barbro kom til Vingelen, gikk ho fra Tylldalen. Ho gikk og strikket».*

Om Barbro er det sagt at hun var sterk

Votter strikket av Barbro Olsdtr. Dette er vott nr. 716, strikket i 1916. Foto: Musea i Nord-Osterdalen (73441, 73442)

og framifrå om seg. Hun bar posten til Tolga, og på denne turen strikket hun ferdig en vott. Barbro Olsdatter var av de første som strikket rosavotter i Vingelen. Garnet spant ho sjøl, og det var fint, tynt totregarn (totråders). På alle vottene strikket hun inn navn, årstall og nummer.

Berit Barbro Røe har 2 par rosavotter som bestemor Barbro har strikket. De har årstalla 1916 og 1918, og numrene 900 og 930.

Tradisjonen med strikking av rosavotter har gått vidare til nye generasjoner. Barbros datter Kjerstine Vestgård, født Lien, strikket rosavotter, og likeså Barbros datterdatter Berit Barbro Røe. Ho har arvet nøstkroken, heimesmidd, etter bestemora. En nøstkrok brukes når en går og strikker.

Anne Trøeng (1868-1967)

Anne Trøeng, Anne Tovsdatter Lunåsmo var gift med Olaus Olson fra Oustutrøen (1868-1952). De bygde garden Trøeng, Vingelen. Anne strikket både rosavotter og ensfargede fingervotter med mønster-rute på håndbaken og med «sneppsne».

Gea Granly (1893-1962)

Gea Granly, født Sæter i Vingelen, var kjent for å strikke fingervotter med rute på håndbaken. Dette mønstret er etter gamle brudevotter. (Ett av hennes vottpar var med på utstillinga på Ramsmoen i 1999.)

Pauline Tollan (f.1903)

Pauline Tollan, «Pauline på banka» strikka både votter og «hussur». Ho strikka til sammen vel 2000 vottpar. Mange av disse sendte ho til Amerika.

Ragnhild Ryhaug (1844-1944)

Ragnhild Hansdatter Uldalslien var født i Sel i Gudbrandsdalen. Som ung reiste ho til Tolga og søkte arbeid som rakstkulle, og der ble ho værende. Ho var aldri tilbake i fødebygda, noe som var felles for flere rakstkuller fra Gudbrandsdalen. Men gudbrandsdøl snakket Ragnhild hele sitt liv. Ragnhild gifta seg med Embret Amundsen Ryalen (1845-1926). Ragnhild og Embret fikk utlagt et jordstykke fra Amundsgarden, og det nye bruket kalte de Ryhaug.

Embret og Ragnhild hadde datteren Kirsten (1867-1946). Ho var mangeårig handarbeidslærerinne på Søve land-

*Votter strikka av Gea Granly, Vingelen.
Foto: Helga Reidun Nesset.*

bruksskole, Skien, og kom tilbake til Tolga som pensjonist. Ho beherska også den votteteknikken som mora kunne. Strikkinga var nok for begge to ei attåtning.

Tolgingen Anders Kolstad (f. 1920), har fortalt denne beretninga om vottstrikinga til Ragnhild:

«Ho Ragnhild satt ofte inne hos oss på Kolstad og batt, når dattera var på butikken. Vottene var ulike de vottene mor batt. Ho mor prøvde

seg visstnok på systemet hennes Ragnhild, men jeg kan ikke huske at ho brukte det. Far fikk ofte votter av Ragnhild, for han trengte varme, sterke arbeidsvotter. De vottene var mere runde enn den vanlige typen vi brukte, og «sneet», kvarvingen, var heller ikke så langt.»

Ebba Ryhaug (f.1922), gift Tuveng, Tynset, var datter av den neste brukeren på Ryhaug. Som barn fikk ho votter av Ragnhild, og disse brukte hun til de var helt utslitt. De var så varme og gode!

Ragnhild og Kirsten fikk seg et hus oppå Stasjonsbakken på Tolga etter at de hadde solgt garden i Hodalen. Da satt Ragnhild ofte ute i godværet, i en amerikansk gyngestol, og strikka, og fulgte med på det som skjedde nede på stasjonen, så tida nytta de godt.

Muntlige opplysninger

Anders Kolstad, Tolga, f. 1920.

Liv Oline Østvang Rokstad, Tolga, f. 1934.

Berit Barbro Røe, Vingelen, f. 1928.

Adresse:

Sigrid Nygaard, Tynset